

Open op zondag is kwestie van calculeren

'Zondagsopening levert niet veel op'

De nieuwe Winkeltijdenwet betekent vooral verruiming van de zondagsopening. De meeste bakkers en slaggers houden de deuren nog dicht. Zij rekenen strakker dan de supermarkt, zo blijkt uit het verhaal van een Keurslager en een Echte Bakker.

DOOR ANNE MIEKE RAVENSHORST – Sinds 1 juli 2013 is de nieuwe Winkeltijdenwet van kracht. Gemeenten kunnen sindsdien vrij besluiten over de zondagsopening. Volledig vrij in hun keuze zijn ondernemers daardoor niet, het is uiteindelijk de lokale democratie die beslist of winkels open mogen op zondag.

Inwoners die vinden dat het koopzondagbeleid in hun gemeente anders moet, kunnen dat meewegen in hun stem op 19 maart. Veel partijen zeggen in hun verkiezingsprogramma iets over de koopzondag, zo laat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) weten. De VNG vindt het een goede zaak dat gemeenten nu zelf kunnen bepalen of winkels op zondag open mogen zijn. Dat er verschillen tussen gemeenten ontstaan, is volgens de VNG niet erg, omdat die verschillen gevolg zijn van de lokale democratie. 'De gemeenteraad van Staphorst zal andere keuzes maken rond de koopzondag dan de gemeenteraad van Amsterdam. Dat is prima, want de inwoners en winkeliers van Staphorst hebben ook andere wensen dan inwoners en winkeliers in Amsterdam', zo laat de organisatie weten.

Afstemmen

Als de winkels op zondag open mogen, stemmen gemeente en ondernemers dat vaak samen af. Ook spreken middenstanders vaak onderling af of en op welke dagen ze in hun winkelgebied meedoen.

Religieuze, sociale en economische motieven spelen daarin mee. Ook speelt de ligging van het bedrijf een rol; een bakker in een grensstreek of een recreatiegebied heeft eerder baat bij

zondagsopening dan een collega in een buitenwijk. Verder is van belang wat de buurman en de buurgemeente doen.

In zijn individuele advieswerk komt Chiel van den Hout van Beko Advies het onderwerp zondagsopening bij bakkers nauwelijks tegen. In groepsbijeenkomsten is er wel belangstelling voor en levert het de nodige discussie op merkt hij. 'De grote meerderheid zie ik dit voorlopig niet doen', aldus Van den Hout. 'Maar de samenleving verandert. Consumenten zijn steeds meer gewend dat ze op elk moment van de week naar de winkel kunnen.'

Zijn advies aan middenstanders: 'Zet voor- en nadelen op een rij. Let daarbij ook op eventuele verschillen in openingstijden - ga je voor of na de middag open of de hele dag? Natuurlijk moet je ook rekenen. Je moet er wel wat aan over houden, anders heeft het geen zin.'

Keurslager

Dat is precies van Keurslagers René (41) en Astrid (43) Dalhuizen in een vinexwijk in Deventer doen. 'We zitten in een jonge wijk, zondag is hier een drukke dag, ook bij de supermarkten die open zijn. Maar wij hebben het organisatorisch nodig om één dag in de week vrij te zijn.'

Dalhuizen, voorzitter van de reclame-commissie van de Keurslagers, heeft uitgerekend dat de zondagsopening hem niet wezenlijk meer omzet oplevert. 'Dan smeren we de omzet uit over zeven dagen in plaats van zes. Dat gaat meer kosten aan arbeidsloon, terwijl ik niet het gevoel heb dat het ons veel oplevert. De mensen komen bij ons voor een goed stukje vlees, voor kwaliteit. Dat doen ze nu nog steeds op de dagen die we open zijn.' Dalhuizen is overigens wel zes dagen in de week van 7 tot 19 uur open, waardoor consumenten ruime gelegenheid hebben bij hem te kopen.

De Keurslager heeft al ervaring met de zondagsopening toen de supermarkten in 'zijn' wijk eens per maand op zondag open gingen. Aanvankelijk kostte hem dat op zaterdag en maandag marktaandeel, maar nu het nieuwtje eraf is, zijn de klanten weer bij hem teruggekeerd en heeft hij omzet teruggevoerd. 'We hebben het zelfs drukker. Dat komt ook door de voedselschandalen', vermoedt hij.

Zondagsluiting betekent dat Dalhuizen geen toeslag hoeft te betalen op het salaris van de medewerkers, die relatief duurder zijn dan supermarktpersoneel. 'Ik kan mijn winkel niet door 16-jarigen laten draaien. Die kun je niet vragen een biefstukje af te snijden', is zijn eenvoudige uitleg.

Het sociale aspect van de zondagsrust weegt voor hem zwaar, voor hemzelf en voor zijn medewerkers. 'Omdat we van

Winkeltijdenwet in het kort

Het uitgangspunt van de Winkeltijdenwet is dat winkels in principe op zondag dicht zijn. Gemeenten kunnen sinds 1 juli 2013 winkels toestemming geven om buiten deze uren open te zijn. De hoofdpunten zijn:

- Op maandag tot en met zaterdag openstelling toegestaan tussen 6.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen in deze periode geen beperkingen opleggen
- Winkelopenstelling is niet toegestaan van 22.00 tot 6.00 uur. Gemeenten kunnen vrijstellingen verlenen.
- Op 24 december, Goede Vrijdag en 4 mei dienen de winkels om 19.00 uur te sluiten.
- Op zon- en feestdagen is openstelling niet toegestaan. Koningsdag en 5 mei zijn geen feestdagen in de zin van de Winkeltijdenwet. Voor zon- en feestdagen kan de gemeente vrijstelling verlenen.
- Voor sommige winkels geldt een landelijke vrijstelling (bijvoorbeeld ziekenhuizen, tankstations en bladenwinkels).

Uw Slager Frits en Stefan in Goor is op zondag geopend. De slagerij is onder één dak gevestigd met Albert Heijn.

zeven tot zeven open zijn, hebben we één dag in de week een moment van rust nodig. Je moet op een zondag toch al gauw vijf tot zes mensen inzetten, dan ben je zelf altijd aan de beurt.'

De slager heeft met collega's in de winkeliersvereniging overlegd. Ook de andere winkels in de wijk blijven dicht, behalve zoals gezegd de supermarkten. Wanneer hij wel open zou gaan? 'Als het écht economisch merkbaar wordt, we klanten zouden gaan missen of als klanten er om zouden vragen. We sturen op cijfers.'

Echte Bakker

Gertjan Kerssens, met een productiebedrijf in Heiloo en zeven winkels, heeft de winkels in Egmond aan Zee en Egmond aan den Hoef open op zondag. Acht jaar geleden begon hij daarmee in het wijkcentrum in Egmond aan den Hoef, omdat de Albert Heijn daar zeven dagen per week van acht tot acht uur open ging. 'We zijn toen meegegaan en het is daar de moeite waard om open te zijn', zegt Kerssens.

De reden dat zijn andere winkels niet open zijn op zondag, heeft vooral te maken met de toeslag die hij dan op de lonen moet betalen. 'Die is 100 procent, dat is echt belachelijk. Als die toeslag er niet op zou zitten, of laten we zeggen 30 procent zou zijn, dan zou ik meer open zijn op zondagen. Dat is wel afhankelijk van de locatie.'

De winkels op maandag dichthouden ten gunste van de zondag, vindt Kerssens geen optie. 'Ik heb winkels om open te zijn. Als ik op maandag dicht ben, komen de klanten die anders op die dag zouden kopen, niet meer bij mij.'

Ook een zondagstoelag op de producten om de hogere kosten op zondag op te vangen, ziet hij niet zitten. 'Hoe leg ik dat de klant uit, dat een saucijzenbroodje op zondag €0,40 meer kost? In de supermarkt is het niet duurder.' Dat de NBOV en MKB-

'Ik kan mijn winkel niet door 16-jarigen laten draaien. Die kun je niet vragen een biefstukje af te snijden'

Nederland aan het lobbyen zijn om de toeslag te verlagen, vindt hij een goede zaak.

Tot nu toe kan de zondagsopening in de Egmondse winkels nog steeds uit, Kerssens kijkt daar goed naar. Vooral ook omdat er geproduceerd wordt op zondag, vanuit de remrijkskasten weliswaar, maar iedere zondag staan er twee bakkers vier uur lang brood en banket te maken. Omdat hij een groter bedrijf heeft, is iedere bakker eens in de vijf weken aan de beurt. Dat is sinds een halfjaar zo, waardoor het sociale leven intact blijft.

Supermarkten

Steeds meer supermarkten gooien op zondag hun deuren open. Uit cijfers van het supermarktnieuwsblad Distrifood blijkt dat inmiddels 1732 supermarkten van de grotere ketens dat doen, ofwel ruim 40 procent van alle supermarkten.

Distrifood vergeleek de cijfers van februari 2014 met die in september 2012 toen soortgelijk onderzoek werd uitgevoerd. Destijds waren 1066 supermarkten iedere zondag open. Boni had in 2012 nog geen enkele supermarkt op zondag open, nu zijn dat er veertien (in stedelijke gebieden). Jumbo is de grootste stijger van 101 naar 269, een getal dat positief wordt beïnvloed door de ombouw van C1000-winkels. Bij Albert Heijn is sprake van een groei met 146 winkels naar 546, zo blijkt uit gegevens op de eigen website. AH zelf houdt het op 'ongeveer zeshonderd'.

Opvallend is dat intussen ook 52 Aldi-winkels op zondag open zijn, terwijl het aantal zondag-Lidl's bijna verdubbelde tot 109. Plus is met een toename van 50 naar 140 ook een snelle stijger.

Lees ook het artikel over Sm@ecktheater Paul op de pagina's 11, 12 en 14.